

mende, naar det er gamle udflydte Arbejdere, der overtage Ejendommen. Derfor er Grænsen sat, men det er dog uheldigt, hvis den skal være saa stærk, at de netop paa det bestemte Klokketid skal være afskaarne. Sa, som sagt, jeg mener, at den Plan, jeg har været med til at vedtage og fremsætte, er et Grundlag, som der kan bygges paa, og selv om der ikke kan naas videre, kan det ogsaa være forsvareligt. Men Forslaget, som her foreligger, mener jeg selvfølgelig er aldeles ubrugeligt. Det har ikke været mit Ideal — det har jeg allerede omtalt — som er kommet frem paa Papiret i den Plan, som er bleven lavet af Kommissionen.

Der er et enkelt Punkt, som jeg skal til-lade mig at berøre. Jeg vilde sætte megen Pris paa, om Rigsdagen ikke kunde være lidt mere rundhaandet, end Kommissionen har set sig i Stand til at være med Hensyn til Størrelsen af Lodderne. Lodderne vilde jeg helst have saadan, at de mindst kunde svare til to Røer og et Par Aar, og naar de bleve vel drevne, det saa kunde gaa op til tre Røer. Det tror jeg er de heldigste Lodder, der i det hele taget gives, hvad der allerede er betonet. Saa er der jo en Del Punkter, der staa tilbage, men de ere i det væsentlige omtalte af det ærede Medlem for Bælum. Der er dog en lille Bemærkning, jeg har at gøre til § 23, som ikke blev paa-agtet af det ærede Medlem. Disse Lodder saa forskellige Servitutter paa sig, og blandt disse er jo Banfæligheden ved Sammenlægning og Udstykning. Der staaer her i Lovforslaget, som der ogsaa staaer i Planen, at de maa ikke sammenlægges med anden Jord, uden naar Omstændighederne tale derfor. Saa kan der gøres Afvigelser, men ellers maa de ikke. Det var noget, jeg var grumme betænkelig ved at gaa med til, og som jeg gerne saa blev forandret i Rigsdagen, idet jeg mener, at der i alt Fald burde gives nogle lettere Udgang til Sammenlægning. Jeg finder det ubilligt, naar en Landarbejder faar en saadan Jordlod paa denne bestemte Størrelse, og han saa er en driftig, dygtig og sparsommelig Landarbejder, og i Aarenes Løb kan arbejde sig saaledes frem, at han kunde saa mere Jord, at han da skal være udelukket fra at kunne saa det. Det synes jeg, er aldeles urigtigt, og jeg vil derfor gerne henlede Tingets, det eventuelle Udvalg og den ærede Ministers Opmærksomhed paa, om der ikke kunde gøres en lille Smule der, saa at det dog kunde blive muligt for den Slags Folk at saa mere Jord. Jeg har selv prøvet at begynde smaat og arbejde mig fremad, og jeg ved derfor, at naar en Mand har Øyst til Arbejdet og har

Øyken med sig, vil det være urigtigt, om denne Vej skulde være spærret for ham, og den vil være spærret for en saadan Mand, hvis det, som staaer her i § 23, 3dje Stykke, ikke bliver forandret.

Saa, med disse saa Bemærkninger skal jeg foreløbig slutte, og udtale, at det skulde være mig en Glæde, om der ud af dette Lovforslag kunde komme en Lov, som ikke var daarliger end den Plan, vi have fremsat, men helst lidt bedre. Jeg vil ærlig tilstaa, at det, jeg er gaaet med til, er ikke mit Ideal, det er for lidt, men jeg tror dog, at det kunde gaa. Jeg vil haabe, at vi kunne saa den Sag fremmet saaledes, at der kunde komme en Løsning i en nær Fremtid, saa at vi kunde saa gjort en Begyndelse. Det, der her er stillet op, er jo kun en Begyndelse, og naar jeg er gaaet med dertil, er det, fordi det er mit Maal, at der kunde blive begyndt paa Løsningen af denne store vigtige Samfundsopgave, saa at vi ikke i en længere Arrække skulde blive ved bare at snakke frem og tilbage, men saa en praktisk Begyndelse gjort. Naar vi først vare naaede saa vidt, vilde vi ogsaa komme til at gøre Erfaringer, saa at hvis vi her mulig skulde begaa Misgreb i en eller anden Retning, ville vi nok i disse fem Aar kunne indvinde Erfaringer, der kunne vise, paa hvilke Punkter vi have grebet fejl, og kunne ændre det. Jeg skal da med stor Sindsro tage mod ikke alene de Behrejdelse, som særlig fra den Side, hvortil jeg hører, ere bleve fremsatte mod Kommissionens Flertal, men ogsaa de Angreb, som der mulig fremdeles kunne lide. Det er sikkert nok ikke noget stort, der loves, men jeg tror, det er en Begyndelse, og at Rigsdagen vilde handle klogt, om den, som det ærede Medlem for Bælum (S. Jensen) sagde, ikke satte Tallene alt for højt, men holdt sig til, hvad der strengt taget kan forsvares, og saa fik et Forsøg gjort, hvorved det tillige kunde blive slaaet fast, hvem der egentlig vil gøre noget for denne Sag, og hvem der ingenting vil gøre, eller mulig vil gaa en modsat Vej. Dermed skal jeg foreløbig slutte.

Byriel-Jensen: Det er jo Meningen med de Bestemmelser, der findes i det foreliggende Lovforslag, om Jord til Landarbejderne, at det skulde give et Bidrag til Løsningen af det brændende Arbejderspørgsmaal, og det kan heller ikke nytte, at vi lukke Øjnene i for dette Spørgsmaal, for det gæver jo overalt. Der blev nys ved den Reformationsest, der blev holdt paa Universitetet, sagt, at Arbejdernes Tal var vokset i en forbausende Grad. Nu kunde man sige, at det